

Tiszta Lap

4. szám, 2010. június

Az .A.S.A. csoport a legnagyobb privát hulladékkezelők egyike Ausztriában, Csehországban, Magyarországon és Szlovákiában, és egyre fontosabb szerepre tesz szert Európa más országaiban is. Hazánkban Gyálon, Érden, Budapesten, Hódmezővásárhelyen, Gyöngyösön, Győrben és Debrecenben vannak érdekeltségei, amelyek 2009-ben több mint 500 ezer tonna hulladékot kezeltek. Csaknem egymillió fős lakossági ügyfélkörrel az .A.S.A. az ország legnagyobb hulladékos közszolgáltatói közé tartozik, s a gazdálkodó szervezetek közül is több mint 9 ezer választotta partnerül. Az .A.S.A. csoport 2006 márciusától a világ egyik legnagyobb közszolgáltatója, a spanyol FCC (Fomento de Construcciones y Contratas) tulajdonába került, így önmagában is jelentős szakmai tapasztalatát, meggyőző anyagi és szakmai hátterét tulajdonosa is erősíti.

Munkába állt az .A.S.A. harmadik biogázhasználó üzeme – Hódmezővásárhely és Debrecen után Gyálon is energiát termel a lerakó.

4. oldal

Közös legelőről

Nagyrabecsült Olvasó!

A közös legelő lassan félévszázados szociológiai példázata arra figyelmeztet, hogy a közösségre rábízott közkincsből könnyen közpréda lesz, ha a játszma szereplői azt hiszik, a játék haszna privát, csak költségei közösek – és a közös azt jelenti: nem az enyém. A Tiszta Lap most olyan pozitív és negatív példákat mutat be, amelyek eszünkbe juttathatják ezt a tanulságot.

Tavasszal évtizedes közös munkát ünnepelethettünk meg Gyálon, ahol 1999-ben jött létre az .A.S.A. Magyarország első, ma már központi telephelye. Partnerre találtunk egy figyelmesen tervező és gazdálkodó városban, az évtizedes bizalmat költségvetési hozzájárulással, a vállalati polgár gondoskodásával és fejlesztésekkel (vagyis: csökkenő környezeti terhekkel) viszonzozzuk.

A hulladékos közszolgáltatás díjának, pontosabban a díjfizetési hajlandóságnak a sorsa viszont egyelőre a felelősséget elhárító stratégiák túlerejét mutatja Magyarországon. Sehol be nem jelentkező, sem-

miért sem fizető fantomlakosok termelik teljesen valódi hulladékukat, közköltségre.

A hazai szelektív hulladékgyűjtés mérlege is inog. Nagy utat tettünk meg, de a rendszer még mindig nem szabadul gyermekbetegségeitől. Technikáját egy évtizede csiszolgtatják a koordinálók, a szolgáltatók és a rendszer felhasználói. Néhány éve a házhoz menő gyűjtéssel igyekeztünk kényelmes lehetőséget kínálni a felhasználónak, és megszüntetni a felügyelet nélküli szelektív gyűjtőszigetekből alakuló illegális lerakókat. Ám egyes kiskereskedelmi láncok egyszerre kvázi betétdíjat kezdtek fizetni a PET-palackokért. Azóta a házhoz menő rendszerben kihelyezett zsákokat élelmes „vállalkozók” gyűjtik össze – gyorsan erodálva rendszerünk hitelét és értelmét.

A hulladékkezelésben előforduló vizsázások megszüntetése közös érdekünk. Biztos vagyok benne, hogy a többség pozitív példamutatásával a fejlett Európa irányába haladunk.

Németh István
Country manager

Nagyjából minden tizedik polgártársunk késve fizeti ki a szemétdíjat, vagy egyáltalán nem fizet.

6. oldal

NEM FIZETVE

A szigetes szelektív gyűjtés kockázata, hogy a gyűjtősziget illegális lerakóvá válik. A házhoz menő gyűjtés sem problémátlan.

7. oldal

Új vezető az .A.S.A.-nál

Változatlan elkötelezettséggel egy változó piacon

**Beszélgetés
Németh Istvánnal,
az .A.S.A.
Magyarország Kft.
country managerével**

2010. március 1-vel Németh István vette át az .A.S.A. magyarországi vállalatcsoportjának irányítását. Szakmai előéletéről és a legsürgetőbb feladatokról is kérdeztük.

Szakmai pályafutásának melyek voltak a legfontosabb állomásai?

Mérnökként végeztem Győrben a műszaki főiskolán, második, MBA diplomámat már pályám közben szereztem a Közgazdaságtudományi Egyetemen. Sem a műszaki, sem a kereskedelmi világ nem áll távol tőlem. A rendszerváltozásig az építőiparban dolgoztam, akkor merész lépéssel az értékesítés területére váltottam.

Éppen a hőskorszakban kerülhettem területi képviselőként a Procter & Gamble-höz. Olyan márkákkal dolgoztam, mint az Ariel, Pampers, Blend-a-Med, Old Spice, Oil of Olaz. Értékesítőként feladatom az üzletek látogatása, kapcsolattartás, új termékek bevezetése, akciók, promóciók szervezése volt. Később vezetőként már a kereskedelmi láncok képviselőivel tárgyaltam. A 90-es évek közepétől már erősen jelen voltak a nemzetközi kereskedelmi vállalatok az olyan modern csatornáknál, mint a bevásárlóközpont, hipermarket, szupermarket, diszkont, barkácsáruházak vagy drogériák.

Ezek a nemzetközi vállalatok magukkal hozták a tapasztalataikat, és gyökeresen megváltoztatták a gyártók és kereskedők együttműködését. A vásárlók, fogyasztók új, légkondicionált üzletekben, széles választékból választhattak. Ezen időszak alatt első kézből szerezhettem meg azt a korszerű, gyakorlati kereskedelmi tudást, amit ma sem tanítanak a főiskolákon. Későbbiekben több nemzetközi, illetve hazai vállalatnál is a kereskedelem és a marketing területén dolgoztam, míg 2004-ben rámtalált az Akzo Nobel. A Dulux, Sadolin, Supralux, Hammerite márkákról ismert festégyártó és -forgalmazó vállalatnál először kereskedelmi és marketing igazgatónak, majd egy évre rá vezérigazgatónak neveztek ki.

Mit tekint a legnagyobb eredményének az Akzo Nobelnél?

Az építőipar negyedik éve csökken, s egy csökkenő piacon eredményt javítani kegyetlenül nehéz. Menedzseri működésem idején az építőipari outputban 40%-os csökkenés következett be, az új lakásépítések száma gyakorlatilag megfeleződött. Az építési piactól függő Akzo a vezetésem alatt ebben a helyzetben – ha racionalizálás árán is, de – fejleszteni tudott: felvásárolta és integrálta egyik jelentős versenytársát, gyorsan és rugalmasan alkalmazkodott az átalakuló feltételrendszerhez. A legjobb munkaerőnk megőrzésével hajtottuk végre a régió leggyorsabb integrációját. Egy év alatt minden folyamat egységesült a logisztikától a marketingig, miközben sikerült átállnunk egy hatékonyabb disztribúciós rendszerre. Ezt komoly eredményként tartom számon.

Az .A.S.A. is globális vállalat, spanyol tulajdonú cég, amelynek magyar vállalata egy osztrák irányítású régióban működik. Milyennek tapasztalja a vállalati kultúrát, miben tükröződnek ezek a különböző nemzeti „színek”?

Eddigi pályafutásom során dolgoztam már amerikai, francia, holland, lengyel vezetés alatt, a multikulturális környezet számomra teljesen magától értetődő. Éppen a talán kicsit formálisabb, távolságtartóbb hírében álló osztrák vállalatirányítási stílust ismerem kevésbé, de az első hónapok tapasztalatai azt mutatják, hogy az .A.S.A.-nál is nyitott, a helyi piacismert, kezdeményezést méltányoló közegben

Nagy Andorral, az Országgyűlés Környezetvédelmi bizottságának leköszönő elnökével és Gyimesi Istvánnal, Gyál város polgármesterével a gyáli depóniagáz-hasznosító üzem megnyitó ünnepségén

dolgozhatunk. A régiós igazgatónk cseh, és én hasznos együttműködésre számítok minden régiós vállalatunkkal.

Az .A.S.A. Magyarország Kft.-vel olyan céget vesz át, amely több mint egy évtized alatt néhány fős vállalatból növekedett a piac meghatározó szereplőjévé. Miben változik a vállalat karaktere, arculata az Ön érkezésével?

Az .A.S.A. nagyon karakteres vállalatát növekedett Magyarországon, olyan alapértékekkel, amelyek megváltoztatására semmi okunk nincs. Továbbra is elköteleztük vagyunk a környezet védelmére, és az ezt szolgáló technológiai innováció iránt – olyan helyzetekben is, amikor ez az innováció még nem üzlet. Egyszóval továbbra is a piac előtt szeretnénk járni néhány lépéssel, mert határozott elképzeléseink vannak arról, hová tartunk. Szolgáltatásainkban a magas minőségre helyezük a hangsúlyt. Büszkék vagyunk arra, hogy 2010-ben harmadszor is az .A.S.A. kapta meg a szektorban egyedülként a Business Superbrands díjat.

Hogyan látja, mik lesznek idén a hulladékpiac legfontosabb kihívásai, ügyei, amelyeket mindenképpen kezelni kell?

A tavalyi év legnagyobb fegyverténye a nem EU-konform lerakók bezárása volt, a rendelkezés betartatása várhatóan idén is ad még feladatokat a hatóságoknak. 2010 legfontosabb kihívása vitán felül az új hulladékgazdálkodási törvény megalkotása lesz. A leköszönő kormány már megkezdte

az egyeztetést a szakmával, készültek előkészítő anyagok, de a törvény végleges formába öntése, elfogadásának határideje ez év vége. A szakma szempontjából meghatározó kérdés, hogy mennyire tudjuk segíteni a törvényhozók munkáját.

Ebből a törvényből sok minden fakad majd, elsősorban ösztönzők bizonyos EU-elvárások teljesítéséhez. Csak egy példa, a 2013-ig elérendő cél a települési szilárd hulladék 50%-ának a hasznosítása. Ilyen mértékű hasznosítás csak a szelektíven gyűjtött hulladék anyagában történő hasznosításának jelentős emelésével, a mechanikai-biológiai kezelés elterjesztésével, az energetikai hasznosítás (égetés) volumenének a többszörözésével érhető el.

Ha idén lendületet vesz ez a komplex folyamat, akkor hosszabb távon drasztikusan csökken majd a lerakásra ítélt hulladék mennyisége, és a lerakók élettartama meghosszabbodik. Vagyis jelentős lépést, lépéseket tehetünk egy nyugat-európai szerkezetű hulladékkezelési gyakorlat felé. Hadd emlékeztessenek rá, hogy Magyarországon ma még nem sújtják különadóval az előkezeletlen hulladékok lerakását, ellentétben a régió több országának gyakorlatával.

Ön is szelektíven gyűjti a hulladékot?

Persze. Nagyjából egy kilométerre van tőlünk a szelektív sziget, oda szoktam autóval elfuvarozni az üveget, a papírt meg a PET-palackokat. Amikor Budapestre költöttünk, vettem egy kis kerti komposztálót is. A környezettudatosság egyszerű döntéseket jelent, melyet magánemberként, környezetvédőként is fontosnak tartok.

Szól a Hulladékszimfónia

Megújulás -- értük

Már a gyáli lerakón sem vész el az energia

Gyáli hulladékkezelő központunkban március 25-én üzembe helyeztük a lerakón keletkező gázokat hasznosító kiserőművet. Ezzel a Magyarországon működő közel 40 biogáz-hasznosító közül immár hármat az .A.S.A. hívott életre, állami támogatás nélkül. Olyan látványos megoldással indítottuk el a körforgást, hogy még a kukák is dalra fakadtak.

Gyáli lerakónk első 6 hektárján egy évtizede gyűlik a hulladék. Elsősorban Pest megye déli és keleti agglomerációjának településeiről kerül ide mintegy 300 ezer lakos kommunális hulladéka, valamint a főváros mintegy 3000 gazdálkodó szervezetétől begyűjtött hulladék. Telephelyünk fennállásának tizedik évfordulóját jelentős fejlesztéssel ünnepeltük meg.

Beruházásunk kivitelezője, a Zöld NRG Agent harminc gázkutat létesített a depónián az óránként keletkező mintegy 300 m³-nyi értékes biogáz kitermelésére. A kutakat összekötő csőrendszer összegyűjti és egy kiserőműhöz vezeti a gázt, amely azt két, összesen 500 kW-os teljesítményű gázmotorban égeti el. Gázmotoros kiserőművünk a hagyományos gázkazánoknál jóval hatékonyabban, akár 85%-os hatásfokkal termel hőt és villamos energiát.

A depóniagázból nyert hőenergiát irodaépületünk fűtésére és melegvíz-ellátására fordítjuk: teljesen kiváltja az eddig használt propángázt. A termelt áramot pedig zöldáramként tápláljuk be a villamos

energia hálózatba. A beruházás további környezetvédelmi hozadéka, hogy a hasznosított, erőteljesen üvegházhatású metánt tartalmazó depóniagázt nem engedjük a légkörbe távozni.

Új fejlesztésünk nyomán büszkén mondhatjuk, hogy az .A.S.A. az egyetlen olyan hulladékos közszolgáltató Magyarországon, amely összes érdekeltiségének hulladéklerakóján, Gyálon, Debrecenben és Hódmezővásárhelyen is munkára fogja a depóniagázt. A létesítményt átadó ünnepségen igyekeztünk mindenkiben maradandó emlékeket elültetni a jeles alkalomról.

Ha a megújuló energiaforrások működése egy hasznos körforgás beindulását jelent, akkor létesítményünk hasznát ebben a mozgásban érdemes megmutatnunk. Ezért úgy döntöttünk, klasszikus gyermek körhintát telepítünk a kiserőmű mellé, s a ceremónia keretében ezt fogjuk meghajtani a hulladékból nyert energiával.

Az ünnepségre elfogadta meghívásunkat Nagy Andor, az Országgyűlés Környezetvédelmi Bizottságának elnöke, aki a zöldgazdaság jelentőségét méltatta, és Gyimesi István, Gyál város polgármestere, aki a közös, kölcsönös előnyöket nyújtó évtizedes időszakról emlékezett meg. Hadházi László stand up komédiás pedig alternatív „zöld” történetekkel állt elő.

Miután szóban bemutattuk a létesítmény tudását, s meghallgattuk a Szelektív Ütöskvartett előadásában a Hulladékszimfóniát, jeles vendégeink körhintára szálltak, hogy egy rózsaszín elefánt, vagy olívaöld kisteherautó hátán próbálják ki a biogáz erejét. Ez volt a rendezvényre meghívott gyáli óvodások nagy pillanata. Felhőtlen vidámságuk megmutatta, hogy a megújuló energia akkor is megújuló örömforrás az egész közösség számára, amikor éppen nem vagyunk tudatában.

A berendezés

Vállalatunk tapasztalatai szerint a lakossági ügyfélkörben évek óta erősödik egy olyan attitűd, mely egyáltalán nem becsüli meg a hulladékos közszolgáltatást. A folyamat nem tolerálható tovább.

A hulladékkezelés éppen olyan közszolgáltatás, mint a víz, a gáz vagy a villany, csak a szolgáltatás díja jóval alacsonyabb. Azt gondolhatnánk, éppen ezért ez az első számla, amit mindenki kiegyenlít, de ez nem így van. A furcsa jelenségre többféle magyarázat is lehetséges.

Az egyik okoskodás szerint éppen az összeg csekélyisége miatt gondolják úgy egyesek, nem kell fizetniük, vagyis ettől a néhány ezer forinttól már igazán nem szükséges megvárni, biztos nem fog hiányozni a – sok esetben önkormányzati tulajdonban lévő – szolgáltatónak.

A másik magyarázat inkább a hulladékhoz való viszonyunkra épít, a bennünk élő késztetésre, hogy hamar megszabaduljunk attól, ami haszontalanná, értéktelenné, teherré vált a környezetünkben. Ahogy az illemhelyről kilépve sem kell azon töprengenünk, hová tűnik el a múlt, talán a lakásunkból, házukból „kilökött” szemérről is szeretnénk gyorsan megfélekedezni. Ez a gyors felejtés pedig néha a sárga csekkeket is magával rántja.

Tudatosítsuk tehát mindannyian: a hulladék nem varázsolódik el a kukából, a közszolgáltatást végző cég szállítja el onnan, a település önkormányzatának felhatalmazásával egy közeli hulladékkezelő telephelyre. A szolgáltató drága célgépekkel, számos kilométer megtételével, szakértett személyzettel gyűjti össze a házak elől a kukák tartalmát. (Munkatársainknak a törvényi előírás szerint települési hulladékgyűjtő és -szállító képesítéssel kell rendelkezniük. Sokuknak más képesítése is van.) A begyűjtött, egyes részeiben különválogatott, előkezelt maradék hulladékot olyan lerakón helyezik el, amely szigorú EU-s szabványok szerint épült és működik. Rendszeresen igazolnia kell, hogy nem szennyezi sem a talaj vizeit, sem a levegőt. A szolgáltatónak arra is érdemes gondolnia, miként nyerheti vissza a hulladék egyes értékes részeit, anyagokban vagy energiatartalmuk szerint hasznosítva őket. Így növelheti a lerakó élettartamát is, csökkentve a lerakott mennyiséget. Ennek a rendszernek a működtetési költségeit, ennek a munkának a díját térítik meg rész-

Potyázók a közös legelőn

ben a rendszerben részt vevő lakosok.

Az .A.S.A. cégcsoport szolgáltatási területén ma a nem-fizetés aránya lélekszámról és összegre levetítve átlagosan 8-9%-ot mutat. Nagyjából minden 10. polgártársunk késik a fizetéssel, vagy nem fizet. Egyesek időszakos fizetési csúszásai bizonyára a feledékenységgel függnek össze, az ilyesmire hajlamosaknak érdemes feljegyezniük a fizetési határidőt a naplójukba vagy a telefonjuk szervezőjébe, vagy akár áttérniük az online számlakezelésre, esetleg rendszeres fizetési megbízást adniuk számlavezető bankjuknak. Fel kell tételeznünk azonban, hogy létezik egy olyan lakossági szegmens is, amely tudatosan úgy döntött, ingyen veszi igénybe a szolgáltatást, amelyért a többség fizet. Az ő viselkedésüket a közszolgáltatónak szankcionálnia kellene, de vajon hogyan?

A hulladékszállítás annyiban más, mint a többi közmű, hogy nem lehet „kikapcsolni”. Ha egy közszolgáltató a krónikusan nem fizető címekről nem szállítaná el a hulladékot, azzal az egész közösséget büntetné, amely néhány hét elteltével elviselhetetlen körülmények között tölthetné napjait. A kommunális hulladékkezelés klasszikusan a „közös legelő” szociálpszichológiai mintáját idézi. A vele kapcsolatban hozott egyéni döntések következményei az egész közösséget érintik, ha egyre többen érvényesítik rajta a legönzőbb indítékaikat, a legelő tönkremegy.

Átlag felett (alatt)

A hulladékos közszolgáltatást potyautas-ként igénybe vevők részaránya mutat földrajzi különbségeket. Az országos 8-9%-hoz képest kiemelkedően magas, 15-20% közé tehető az Érden nem-fizetők aránya.

Érd megyei jogú városban jelenleg mintegy 19.300 hulladékszállításra vonatkozó kifizetetlen számlát tartunk számon. Ezeket a tartozásokat kb. 3700 ingatlan-tulajdonos halmozta fel. Hozzávetőleg 800 olyan lakos él Érden, aki három éve nem fizetett a hulladékos közszolgáltatásért.

A fizetési hajlandóság gyengüléséről

Érden

19.300
Kifizetetlen számla

3700
Tulajdonos

Érd lakosságának
15-20%-a

Bár a hulladékös közszolgáltató nem látogat el egyenként a helybéliekhez szerződést kötni, egy település lakói automatikus szerződéses viszonyba kerülnek vele, amikor az elnyeri a közszolgáltatás feladatát. Ezt a kötelezően érvényesülő szerződést szegi meg, aki nem fizet. Szívósan tartja magát a feltételezés, hogy aszketikus életvitellel (vagy a hulladékok illegális elhelyezésével) ki lehet bújni a szolgáltatási körből, de ez tévedés. Aki nem termel hulladékot, elégeti, takarmányozásra használja, vagy alkímiai eljárásokkal arannyá változtatja, annak is kell fizetnie. A szerződést az egész közösség által termelt hulladéokra kötik, a kezelés díját is az egész közösség fizeti. A termelt mennyiségtől függően létezhetnek díjsávok, de nulla forintos percdíj nincs a csomagban.

Jogi esetek

Nem fizetni drága

A hulladékös közszolgáltatás díját negyedévente kell megfizetni, az egy óra eső díj Pest megyében 1000-2000 Ft közé esik, Budapesten nagyjából a duplája. Aki tartósan szerződést szeg, egy pontosan szabályozott, kellemetlen következményekkel járó jogi útra lép, ennek állomásait tekintjük most át röviden.

Emlékeztetők és felszólítások sora

Először maga a szolgáltató küld felszólítást a nem-fizető ügyfélnek. Ha ez eredménytelen, az ügyet átadja egy behajtó cégnek. Mivel sokan élnek teljes anonimitásban, lakcímkártya és bejelentkezés nélkül, a behajtó először a Belügyminisztérium nyilvános adatbázisa segít-

ségével pontosítja a címlistát, hogy javítsa az elérés arányait. Felszólító levelet és csekket küld a fizetéssel elmaradóknak, illetve telefonon igyekszik elérni őket. A tapasztalatok szerint a behajtásra kiadott esetek nagyjából 45%-a pozitívan rendeződik, az ügyfelek befizetik tartozásaikat. A címzettek 35%-a nem reagál, illetve elérhetetlen marad. És létezik egy közel 20%-nyi réteg, aki semmiképpen nem hajlandó elfogadni, hogy része egy közösségnek. A behajtó a 60 napos ügykezelési idő leteltével a továbbra is rendezetlen ügyeket peresítési javaslattal adja vissza a szolgáltatónak. A szolgáltató ekkor az önkormányzathoz fordul.

A Hulladékgazdálkodási törvény 2004-ig úgy rendelkezett, hogy a helyi önkormányzatoknak költségvetésükben előre gondoskodniuk kell a közszolgáltatást érintő díjtartozások finanszírozásáról. Miután azonban az állam soha nem biztosított

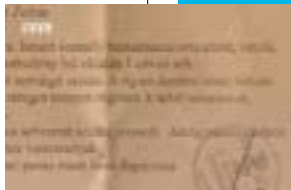
Az erőszak története

Érd lett az első település Magyarországon, ahol egy nem-fizető lakos durva fizikai erőszakot alkalmazott egy hulladékészállító munkással szemben.

Az Érd-Kom szállító autója április 19-én Ófaluból szállította el a szemetet. Az egyik ügyfelünk kukáján nem volt ott az elvárt matrica, mivel egyáltalán nem szerepelt a nyilvántartási rendszerben, vagyis még soha nem fizetett szemétdíjat. Munkatársaink jelezték, hogy ennek rendezésére be kellene fáradnia az ügyfélszolgálatra. Miután alkalmazottaink a jogtalan szolgáltatás érdekében felajánlott bort visszautasították, a lakó rájuk támadt. Egyik kollégánk súlyos, nyolc napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett, eltört az orra, elvesztette négy fogát és a szemei is bedagadtak, legalább két hétig nem mozdulhatott ki otthonából.

Az Érd-Kom azonnali segítyt folyósított a családnak, a hivatalos eljárás során pedig természetesen mindvégig jogsegélyt nyújt az áldozatnak. Érd város vezetése és a rendőrség példamutató gyorsasággal intézkedett, T. Mérsáros András polgármester úr sajtótájékoztatón ítélte el az esetet. Az érdi közvélemény is egyöntetűen megdöbbsent.

Az elkövető családján nem érzékeltük a megbánás jeleit, egyikük az esemény utáni napon a helyszínen forgató tévéstábra is rátámadt. A tettes három évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető.

ehhez forrásokot, a törvény teljesülése nem volt elvárható. Az Alkotmánybíróság 2004-ben kimondta, hogy a törvény e pontja alkotmányellenes, az új jogszabály pedig már sehogyan sem rendelkezik a törvény hatályossága idején keletkezett, behajthatatlan(?) követelésekről. Ebben a helyzetben az önkormányzat sem tehet mást, mint hogy a szolgáltatótól kapott lista alapján maga is felszólítást küld a nem-fizetőknél. Akiket az önkormányzat közreműködése sem terel vissza a jogszerű magatartás útjára, azokhoz a szolgáltató jogi képviselője fordul levélben. Az ügyvédi felszólítás az utolsó pont, ahol az ügyfél még súlyosabb veszteségek nélkül rendezheti tartozását.

Bíróság és végrehajtás

A nem kooperáló ügyfelek anyagát az ügyvéd már az illetékes bírósághoz juttatja el. A bíróság által kiküldött fizetési meghagyás pedig ítélet hatályú okirat. A folyamat innen gyorsan halad a csúnya végkifejlethez, a végrehajtáshoz. Ennek során inkasszót jegyezhetnek be az adós bankszámlájára, lefoglalhatják értéktárgyát, például autóját, illetve jelzálogot jegyezhetnek be ingatlanára. A behajtandó összeg pedig a folyamatnak e szakaszára nagyjából az eredeti tőketartozásnak (a be nem fizetett számlák teljes összegének) a háromszorosára növekedett.

Házhoz menő, de hiába

Hódmezővásárhelyen 2003-ban vezették be a lakossági szelektív hulladékgyűjtést. A város 64 pontján, nagyobb forgalmú közterek, áruházak, intézmények közelében alakítottak ki 4 frakciós (papír, műanyag, üveg, fém) gyűjtőszigeteket. Két probléma rajzolódott ki a beüzemelés első éveiben. A családi házas övezetben kényelmetlen volt a „ráhordási távolság”, vagyis a lakosoknak viszonylag nagy távolságra kellett elvinni az otthonukban szelektíven gyűjtött hulladékot. Ráadásul ugyanezekben a városrészekben a közterületen elhelyezett gyűjtőszigetek illegális hulladéklerakóvá váltak (ld. keretes anyagunkat, 8. old.). Ezért a családi házas övezetben 2007 őszén bevezették a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtést is, az övezetben lévő gyűjtőszigeteket pedig átcsoportosították a magasházak városrészekbe.

A házhoz menő gyűjtési rendszer bevezetése során kellett-e finomhangolni, illetve a lakosok azonnal értették-e a szabályokat?

A kezdeti 2-3 alkalom után a lakosok „megtanulták” az otthoni gyűjtés új formáját. Elenyésző lett az oda nem illő anyagot tartalmazó zsákok száma, amit nem tudunk elhozni. A bevezetés során annyi változott, hogy bár először minden háztartás postaládájába eljuttattuk a műanyag zsákokat, de újabb zsákokat csak annak a háztartásnak a postaládájába raktunk volna, amelyik helyezte ki a teljes zsákokat. Mivel azonban sok helyen nem azonosítható, hogy melyik zsákokat ki rakta ki, úgy döntöttünk, hogy minden háztartáshoz automatikusan, negyedévente kézbesítünk új zsákokat. Így bárki beszállhat a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtésbe.

Beszélgetés Versey Attilával, az .A.S.A. Köztisztasági Kft. kereskedelmi vezetőjével

A rendszer lényege

A házhoz menő szelektív gyűjtés keretében minden háztartásból havonta egy alkalommal gyűjtik be az e célra kiosztott zsákokat. A „CSAK PAPIR ÉS MŰANYAG” feliratú műanyag zsákokban a háztartásban keletkező újságpapír, lapra hajtogatott karton, PET palack, műanyag bevásárló táskák, fólia együttesen helyezhetők el. Ha a háztartásban havonta keletkező ilyen jellegű hulladék meghaladja havi 1 db zsák mennyiségét, akkor a többlethulladék bármilyen átlátszó zsákban, illetve kötegelve is kihelyezhető.

Gyűjtőzsák Hódmezővásárhelyen

A szelektíven gyűjtő háztartások aránya hamar megközelítette a 60%-ot, vagyis csak a zsákok 40%-a maradt üres.

Megfelelő arányban gyűlnek az anyagok?

2009 őszéig kedvezően alakult az így begyűjtött és feldolgozott hulladékok összetétele és mennyisége. A házhoz menő gyűjtéssel bevont mennyiség ugyan valamivel kevesebb volt a gyűjtőszigetekről származó mennyiségnél, de a hulladék sokkal tisztább, alkalmasabb az újrahasznosításra. A kedvező tapasztalatok alapján akkor vállalhatóan tűnt az évi 330 tonna papír és 60 tonna műanyag ilyen jellegű begyűjtése, vagyis ennyivel kevesebb hulladék került volna a depóniára, és ennyivel több újrahasznosításra.

Miért a feltételes mód?

Mert 2009 őszétől nagyon kellemetlen tendencia bontakozott ki. A gyűjtési napon kihelyezett zsákokat iparszerűen ellopják! Mire a begyűjtést végző munkatársunk beállna egy utcába, már nincs kint egyetlen zsák sem. Teljes utcákból és városrészekből tűnnek el a zsákok. A hatósági eljárás eredménytelen volt, pedig bárki láthatja az eseteket. Idén eddig egyetlen kg műanyagot sem tudunk átadni a hasznosítónak.

Takarítanivaló egy vásárhelyi szigeten

Az iparszerű lopás akkor kezdődött, amikor a nagyobb áruházak, csomagolóanyag-forgalmazók maguk is elkezdtek visszagyűjteni a csomagolóanyagot. A termékdíjmentesség elérése érdekében néhány áruházlánc valamilyen darabáron átveszi a hasznosíthatóság szempontjából nagyértékű PET palackot és fém italos dobozt. A darabonkénti néhány forintos díj sajnos kellően ösztönző elem a fosztogatók számára is. Ha nem találunk megoldást erre a problémára, attól félek, hamarosan múlt időben beszélhetünk a lakossági szelektív gyűjtésről Magyarországon.

Takarítás egy érdi szelektív szigeten

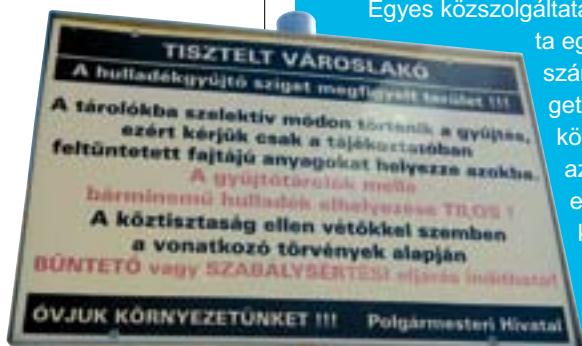
Kalózik szigete

A hulladékos szolgáltatók gyakran kapnak bírálatot egyes szelektív hulladékgyűjtő szigetek állapota, szemetessége miatt. Főként kertvárosi környezetben, ahol a szigetek kevésbé belátható, kevésbé forgalmas közterületen vannak, sokan erre a „senki földjére” hordják kommunális hulladékaikat is. A hulladékszállítók mindennapi sziget-takarító körútjaikon építési törmeléket, vendéglátási mennyiségű konyhai hulladékot, állattetemeteket is találnak a gyűjtőkönvételekben, mellettük és körülöttük.

Egyes közszolgáltatási szerződések keretében a hulladékos cégek legfeljebb naponta egyszer takarítják a gyűjtőkönvételek környezetét. Tetszőleges számú napi ismétléssel nem tarthatják folyamatos takarításban a szigetek, amelyek néhány óra alatt újra illegális lerakóvá alakulnak. A környék lakói sem szerveződhetnek önkéntes őrséggé, s általában az önkormányzat tisztviselőinek sem jut energiájuk a rendszeres elriasztó bírságolásra. Olyan klasszikus társadalmi játszma alakul ki itt is a szemünk előtt, amelyben egyelőre senki nem vállalkozik a közös érdek képviseletére néhány szabályszegővel szemben.

Tavaly részletes fotósorozatban dolgoztuk fel visszatérő tapasztalatainkat Érden.

A képek az Érd-Kom oldalán, a www.erdkom.hu címen tekinthetők meg, e lapokon néhány szemléletes példánnyal adunk ízelítőt.

A Tiszta Lap című hírlevelet az .A.S.A. Magyarország Kft. megbízásából kiadja a Noguchi Porter Novelli, 1054 Budapest, Szabadság tér 7.

A kiadványban közölt információk átvételéhez és felhasználásához a forrás megjelölésével hozzájárulunk.

További információkért kérjük, forduljon Katona Gergelyhez, tel: 312-7289, email: gkatona@noguchi.hu. A kiadvány tartalmának hitelességét a szerzők és kiadók ellenőrizték.

A kiadó és a szerzők nem vállalnak felelősséget a cikkekre alapozott döntésekből származó következményekért.